

Академік НАН України Л.Г. Руденко виступив на секції «Карти та ГІС у запобіганні надзвичайних ситуацій» з доповіддю «Гострі проблеми сучасності України та їх відображення в Атласі надзвичайних ситуацій». Він охарактеризував основні причини виникнення надзвичайних ситуацій та актуальність створення атласу ризиків і небезпек виникнення надзвичайних ситуацій в Україні, розкрив мету, завдання, структуру та основні види карт, які мають увійти до складу атласу.

На секції також були представлені ґрунтовні доповіді вчених Болгарії, Японії, Іспанії.

Українська делегація взяла участь у роботі секцій з тематичної картографії, національних та регіональних атласів, інфраструктури геопросторових даних, історії картографії. Учасники делегації відвідали: Національну бібліотеку Франції, де ознайомилися з відділом картографічних творів, в якому зібрано близько 5 млн одиниць карт, атласів та старовинних портоланів; Французький дослідний інститут розвитку, де ознайомилися з роботами французьких вчених з екології та збалансованого розвитку екваторіальних країн; Інститут географії Франції, де була проведена екскурсія та перемовини із заступником директора з наукової роботи Жаном Франсуа Лагранжем.

На виставці картографічних виробів експонувалося близько 500 карт та атласів із 40 країн світу. Українська експозиція на виставці була представлена «Історичним Атласом України. Найдавніше минуле, Русь (Київська держава, Галицько-Волинська держава)», підготовленим видавництвом «Мапа», атласами та картами автомобільних доріг, адміністративного устрою та туристичних маршрутів, підготовленими ДНВП «Картографія».

Участь у міжнародній картографічній конференції дає змогу ознайомитися з сучасними напрямками картографічної науки й тенденціями у розвитку технологій картовидавництва, сприяє обміну знаннями та досвідом між фахівцями. Розширення представництва України на таких форумах є важливим для утвердження її як інноваційно-орієнтованої держави.

Водночас слід зауважити, що цим питанням необхідно приділяти більше уваги та виділяти необхідні ресурси для розвитку української картографії й організації участі у світових наукових форумах.

© В.В. Путренко, Л.Г. Руденко, 2011

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ «ТЕРИТОРІАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ І ГЕОПОЛІТИКА»

За ініціативою віце-президента Міжнародного географічного союзу (МГС) В.О. Колосова в Україні була проведена міжнародна конференція під егідою Комісії з політичної географії МГС (голова – професор А. Гозар) та Національного комітету географів України (голова – академік НАНУ Л.Г. Руденко). Захід був організований і відбувся з 18 по 23 вересня 2011 р. на базі двох установ – Інституту географії НАН України (м. Київ) і Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського (м. Сімферополь).

Мета конференції – обговорення сучасного стану досліджень територіальної ідентичності, впливу глобалізації та змін, що відбуваються в різних географічних та геополітичних умовах, співвідношення проблеми ідентичності з іншими напрямками географічних досліджень, практичної значимості розуміння соціальних і політичних зрушень у сучасному світі та в державному будівництві в різних країнах.

У конференції взяли участь науковці з Росії, Німеччини, Ізраїлю, Італії, В'єтнаму, України.

Основні напрями роботи конференції:

- Державність і територіальна ідентичність;
- Глобалізація й територіальні ідентичності;
- Державне будівництво і територіальні ідентичності в Україні та інших пострадянських країнах.

Конференція розпочалася з вступного слова голови Національного комітету географів України Л.Г. Руденка, який наголосив на актуальності геополітичних досліджень у зв'язку з активізацією багатьох конфліктних зон, розширенням спектру та можливостей суб'єктів глобального простору, інтенсифікацією міграційних процесів, зростанням стратегічного значення окремих видів природних ресурсів.

Всього було виголошено понад 20 доповідей. У доповідях та виступах було продемонстровано різноманітність і складність напрямів сучасної геополітики, розкрито окремі групи проблем переважно міждисциплінарного характеру.

Зокрема, доповіді професорів А. Гозара, Д. Ньюмана, Ф. Еви були присвячені проблемам територіального суверенітету, територіальної ідентичності та державності (на прикладі, відповідно, Словенії, Ізраїлю та Італії).

Професор В.О. Колосов представив результати досліджень, що стосувалися геополітичного бачення світу (на основі анкетування студентів з 18 країн у рамках проекту Сьомої Рамкової програми ЄС).

Трансформації ідентичності, проаналізовані на основі тривалих досліджень символів, топонімів, артефактів, власного сприйняття й досвіду, були розкриті у доповіді професора І.Т. Прокоф'євої (стосовно Бангладеш і Західної Бенгалії) та професора Б.П. Яценка (щодо регіонів Японії).

Професори І.О. Горленко, Л.Г. Руденко, Г.І. Денисик, а також к. геогр. н. Є.О. Маруняк звернули увагу на особливості територіальної ідентичності сучасної України, що формуються під значним впливом її зовнішнього оточення та процесів глобалізації.

К. геогр. н. А.П. Федчук розглядав підходи до просторового управління міжнародною територією в контексті дотримання національних інтересів.

Доповідь к. геогр. н. Ю.О. Кисельова була присвячена геософії як потенційній теоретичній основі геополітики.

Зв'язок між ідентичністю, національною свідомістю та структурою природокористування відображено в презентації д. геогр. н. С.А. Лісовського. Ця тематика набула розвитку в аналітичних викладках в'єтнамських колег д. геогр. н. Нгуен Хань Ван та Хоанг Бака щодо сталого розвитку.

Виклики та перспективи транскордонного співробітництва стали темою виступів професора С. Ленца (дослідження східних кордонів ЄС) та д. геогр. н. Л.І. Попкової (дослідження російсько-українського контактного простору).

Окремий блок сформували доповіді науковців Таврійського національного університету ім. В.І. Вернадського – ректора, академіка НАН України М.В. Багрова, к. геогр. н. С.М. Кисельова, Н.В. Кисельової та к. геогр. н. О.Б. Швець. Вони були присвячені особливостям визначення й ідентифікації Криму як місця накладання кількох цивілізаційних просторів та численних геополітичних інтересів, його образам, соціокультурним проблемам та потенціалу розвитку.

Заключна дискусія засвідчила гостроту багатьох поставлених питань і потребу їх подальшого обговорення, підготовки матеріалів для обґрунтованого вирішення у практиці управління. Відзначено і важливість поширення досвіду світових геополітичних шкіл у науковому просторі України.

У м. Києві та АР Крим учасники конференції відвідали об'єкти історико-культурної спадщини, що символізують передумови та реалії формування територіальної ідентичності, зберігаючи артефакти, спогади, легенди давнього й глибокого коріння української нації.

Під час роботи конференції від імені Національного комітету географів Німеччини (С. Ленц) була оголошена детальна інформація про черговий конгрес МГС, що має відбутися у 2012 р. у м. Кельн (ФРН), регламент та можливості участі в ньому.

Ключовими темами роботи конгресу визначено такі:

- Глобальні зміни і глобалізація.
- Суспільство та навколишнє середовище.
- Ризики і конфлікти.
- Урбанізація й демографічні зміни.